

ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ІНТЕГРОВАНОЇ СИСТЕМИ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

Зростання економіки України напряму залежить від розвитку інноваційної діяльності в країні. Створення інноваційних технологій це постійно діючий динамічний процес. Основною проблемою для науковців є подальша комерціалізація свого продукту інтелектуальної діяльності, саме цей компонент механізму трансферу технологій спричинює повільний розвиток інноваційної сфери. Водночас, вітчизняні підприємці у пошуках ефективних технологій виробництва часто звертаються до зарубіжних винахідників, не знайшовши відповідних технологій всередині країни. Проблемою незадоволеного попиту та недостатньої пропозиції є недосконала система обміну технологіями між учасниками інноваційного процесу. Саме для таких випадків і необхідна мережа трансферу технологій, яка забезпечить концентрацію інформаційних ресурсів та підвищить комерційну ефективність посередницької діяльності у сфері передачі технологій. Тому виникає потреба аналізування діяльності мереж трансферу технологій в Україні.

Найпершим та найбільш вдалим проектом вважається створення Української інтегрованої системи трансферу технологій або Українська мережа трансферу технологій (попередня назва). Робота Української інтегрованої системи трансферу технологій (далі УІСТТ) базується на використанні адаптованих методологій побудови європейської мережі EEN та російської мережі RTTN та має на меті залучення наукового потенціалу України до світового комерційного обороту $x[1]$.

Розвиток та формування UTTN спрямований на консолідацію інформаційних ресурсів державних структур України, спеціалізованих організацій, інноваційних центрів міст і регіонів України в єдину мережу трансферу технологій та на її подальшу інтеграцію у європейську мережу EEN. Згідно 1 абз. 2 ст. Регламенту УІСТТ головна мета створення цієї мережі полягає у – формуванні ефективного інструменту, спрямованого на комплексну і систематичну підтримку процесів трансферу технологій, розширення регіональної та міжрегіональної взаємодії між суб'єктами інноваційної діяльності та трансферу технологій і створення

умов для просування інноваційних технологій та високотехнологічної продукції на внутрішній та зовнішній ринки [2].

Що стосується головних завдань мережі, то вони зазначені в абз. 2 ст. 2 Регламенту УІСТТ і сформульовані таким чином:

- виявлення технологічних потреб і наявних технологічних розробок в наукових організаціях, підприємствах і компаніях;
- формування єдиної бази технологічних запитів та пропозицій;
- забезпечення відкритого доступу до інформації щодо технологій та інших об'єктів інтелектуальної власності, які мають комерційну цінність;
- поширення технологічної інформації серед наукових організацій та підприємств;
- допомога науковим організаціям та підприємствам у пошуку партнерів для здійснення трансферу технологій як в Україні, так і за кордоном;
- створення прозорого процесу взаємодії технологічних брокерів та потенційних покупців;
- пошук партнерів для реалізації міжнародних інноваційних проєктів, включаючи спільну участь у проєктах, фінансованих Європейською Комісією [2].

Проаналізувавши завдання мережі, можна дійти висновку, що основний акцент в трансфері технологій робиться на наукові організації та підприємства, однак жодна поставлена та закріплена задача не стосується фізичних осіб науковців, які працюють поза виробничим процесом чи не в наукових організаціях. Створення технологій та інновацій може відбуватися під час власних досліджень науковцями. Виходячи з цього фізичні особи-науковці, не мають повноцінної можливості співпрацювати з мережею трансферу технологій, через те що вони навіть не підозрюють про її існування. У зв'язку з цим вважаємо за доцільне закріпити завдання, які б стосувалися науковців, зокрема, поширення інформації про результати їх наукових досліджень, сфери застосування та залучення потенційних учасників для реалізації проєктів через відповідні суб'єкти мережі.

Що стосується безпосередньо структури УІСТТ то в регламенті мережі наведений перелік суб'єктів. На вершині усієї структури знаходиться координатор мережі. Згідно ч. 2 ст. 3 Координатор УІСТТ – один з учасників УІСТТ, який здійснює оперативне управління мережею, сертифікацію, навчання та методичну підтримку учасників мережі, контр-

оль за дотриманням Регламенту роботи УСТТ, підтримує роботу електронної платформи та веб-сайту мережі, забезпечує розвиток міжнародного співробітництва[2]. На сьогоднішній день координатор мережі уособлює Центр науково-технічної інформації та сприяння інноваційному розвитку України (Укртехінформ).

Наступним елементом структури мережі є партнери. В ч. 3 ст. 3 Регламенту Партнери УІСТТ – організації інноваційної інфраструктури, незалежно від форми власності, що на постійній або тимчасовій основі надають послуги у галузі науково-технічної експертизи, захисту прав інтелектуальної власності, менеджменту, маркетингу, консалтингу, рекламної та інформаційної діяльності. Партнер повинен мати спеціалістів заявленого профілю. Партнер мережі, може бути учасником мережі УІСТТ, якщо він пройшов процедуру сертифікації та уклав відповідні договори з Координатором мережі.

На нашу думку наведена інформація не дає повного розуміння про те, чим безпосередньо займаються партнери УІСТТ, про їхні цілі та завдання, а також про їх права і обов'язки, після того, як вони набули статусу партнера УІСТТ, якщо він не набув статусу учасника мережі, адже виходячи з наведеної інформації партнер може бути учасником лише після проходження певної процедури. У зв'язку з цим виникає багато питань, про необхідність такого структурного елементу, як партнер УІСТТ, та його правовий статус в структурі мережі УІСТТ.

Останнім елементом цієї складної структури є клієнт, заради якого і створюється мережа. Поняття та ознаки клієнта зазначені в ч. 4 ст. 3 Клієнти УІСТТ – «продавці» та «покупці» технологій: академічні і галузеві науково-дослідні інститути, університети, компанії малого, середнього та великого бізнесу, приватні особи, що здійснюють просування технологічної інформації та пошук технологічних партнерів. Клієнтом мережі може стати будь-яка фізична або юридична особа, що заповнила і надіслала до організації – учасника УІСТТ технологічний профіль для розміщення його на веб-сайті мережі [2].

Підводячи підсумки необхідно зазначити, що Українська інтегрована системи трансферу технологій є найбільш вдалою спробою створення мережі трансферу технологій. Проаналізувавши структуру та суб'єктний склад мережі виявлено, що жодна поставлених та закріплених цілей і завдань не стосується фізичних осіб науковців, які працюють поза виробничим процесом чи не в наукових організаціях, відсутній правовий

статус функціонування партнерів УІСТТ та їх механізм взаємодії з іншими суб'єктами мережі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козаченко В. Я. Сучасний стан мереж трансферу технологій за кордоном та проблеми їх розвитку в Україні / В. Я. Козаченко // Вісник Національного університету «Львівська Політехніка». Л. – 2010. – № 694. – С. 162–173.
2. Регламент роботи Української інтегрованої системи трансферу технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступ : <http://untt.com.ua/ua/materials/support/dokumenti/reglament-roboti-mttu>.

Новіков Євген Андрійович – молодший науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України

О. В. Пархоменко, В. Д. Пархоменко

ІННОВАЦІЙНА СИСТЕМА ЯК УНІВЕРСАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНА ПЛАТФОРМА СУЧАСНОГО СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Світовий постіндустріальний соціально-економічний розвиток характеризується переходом від індустріальної епохи, до постіндустріальної, що зумовлено становленням нового технологічного способу виробництва, подальшого поглиблення суспільного поділу праці та інтернаціоналізації соціального і господарського життя, якісно новим рівнем продуктивних сил. Вирішальну роль в постіндустріальній економіці відводиться інформації, знанням, інтелектуальній праці, з якими пов'язують подальший розвиток панування економіки знань.

Сучасна економічна наука приділяє багато уваги інноваційній діяльності. Запропоновано багато підходів щодо визначення ролі інноваційної системи у формуванні економіки знань. В науковій літературі є багато різних словосполучень, які пов'язані з інноваційною діяльністю, наприклад: інноваційна система, інноваційна економіка, інноваційна продукція, національна інноваційна система, інноваційні процеси, інноваційна культура тощо.

Нажаль ще і сьогодні чіткого визначення однозначного тлумачення цих видів діяльності ще не має. Але всі дослідники дотримуються дум-